

Gazdasági Havi Tájékoztató

2018. március

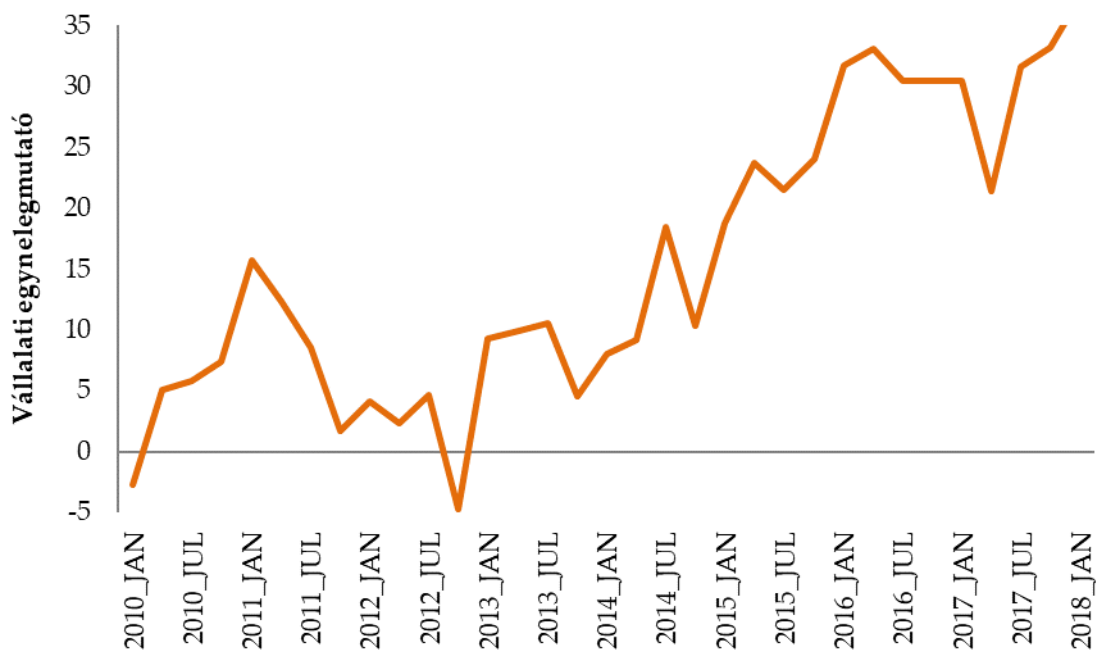
Az MKIK GVI 2018. januári negyedéves konjunktúra-felvételének eredményei

Az MKIK GVI negyedéves vállalati konjunktúra-felmérésében 400 cégvezető véleményét kérdeztük meg vállalkozásuk üzleti helyzetéről és kilátásairól. A megkérdezett cégek közül 300 kis- és középvállalkozás (20-249 fő közötti), esetükben a KKV Körkép Konjunktúramutatót és a KKV Körkép Bizonytalansági Mutatót számítjuk ki. A 400-as minta – amely 100 darab nagyvállalkozást (250 fő felett) is tartalmaz – esetében pedig a Negyedéves Konjunktúramutatót és a Negyedéves Bizonytalansági mutatót közöljük.

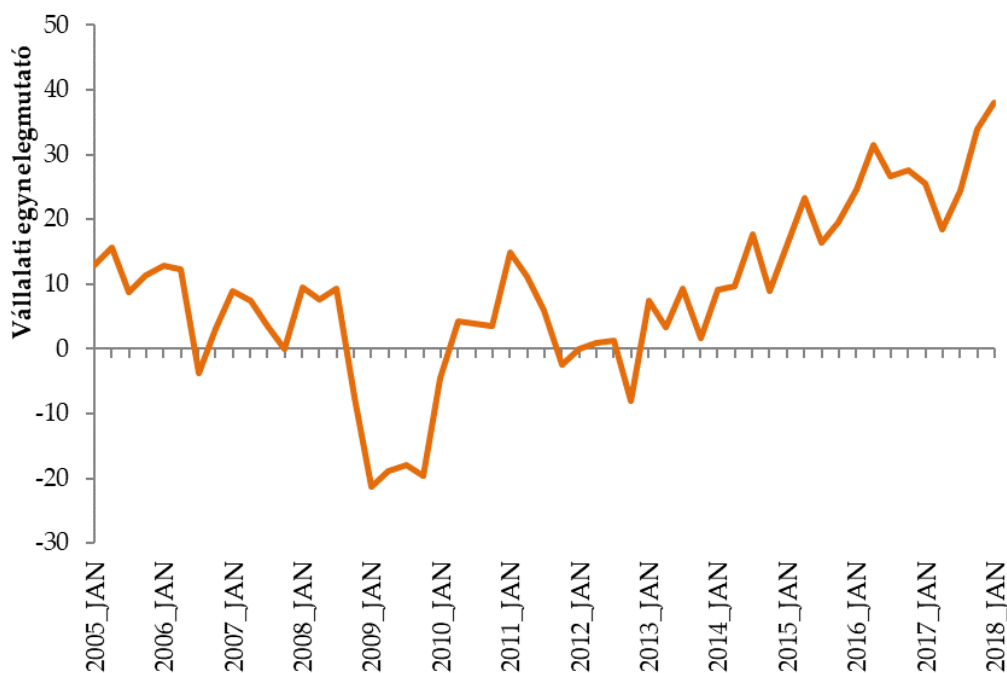
A 2018. januári adatfelvétel szerint Magyarországon az üzleti bizalom szintje jelentős mértékben meghaladja az előző negyedévi értéket: a Negyedéves Konjunktúramutató az októberi 33 pontról 37 pontra emelkedett. Ez a negyedéves konjunktúrakutatás kezdete – 2010 óta – az eddigi legmagasabb érték, a második legmagasabb értéket (33 pont) az előző negyedév mellett 2016 áprilisában mértük (lásd 1. ábra).

Ha csak a kis- és középvállalkozások üzleti bizalom szintjét vizsgáljuk, akkor szintén javuló tendenciát láthatunk: a KKV Körkép Konjunktúramutató az októberi 34 pontról 38 pontra emelkedett, ami az eddig mért legmagasabb érték (lásd 2. ábra).

1. ábra: A Negyedéves Konjunktúramutató alakulása, 2010.01.-2018.01.

2. ábra: A KKV Körkép Konjunktúramutató alakulása, 2010.01.-2018.01.

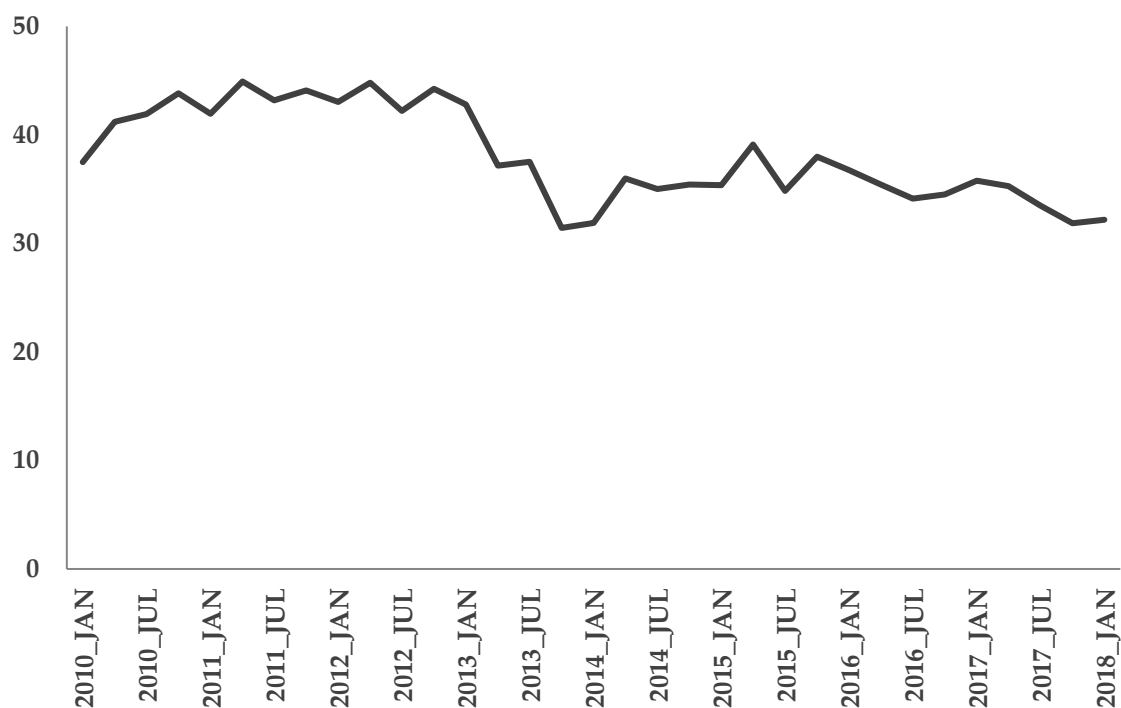
	2017 ápr.	2017 júl.	2017 okt.	2018 jan.
Negyedéves Konjunktúramutató	21	32	33	37
KKV Körkép Konjunktúramutató	18	24	34	38

Forrás: GVI 2018

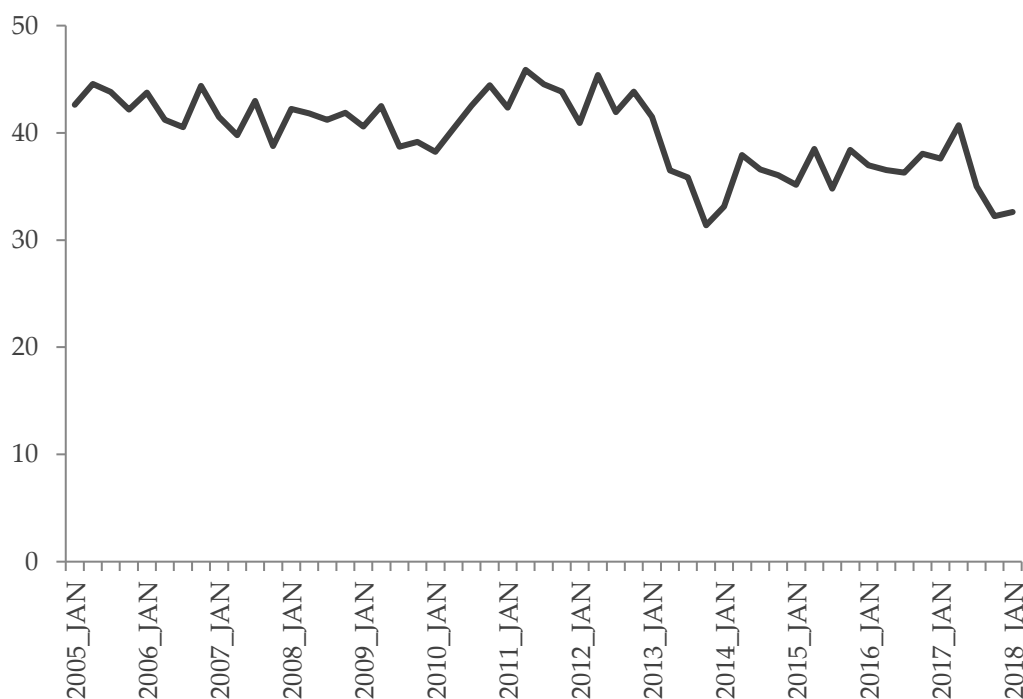
A Negyedéves Bizonytalansági Mutató értéke 32 pontos szinten áll, amely érték azonos az előző negyedévben mérttel. A mutató értéke arra utal, hogy a hazai vállalkozások helyzetértékelésének egységessége nem változott az előző negyedévhez képest (lásd 3. ábra).

A KKV Körkép Bizonytalansági Mutató értéke a 2017. októberi 32 pontról 33 pontra emelkedett 2018 januárjában, ami azt jelenti, hogy a kis- és középvállalkozások véleménye kevésbé egyöntetű, mint az előző negyedévben volt (lásd 4. ábra).

3. ábra: A Negyedéves Bizonytalansági Mutató alakulása, 2010.01.-2018.01.

4. ábra: A KKV Körkép Bizonytalansági Mutató alakulása, 2010.01.-2018.01.

	2017 ápr.	2017 júl.	2017 okt.	2018 jan.
Negyedéves Bizonytalansági Mutató	35	33	32	32
KKV Körkép Bizonytalansági Mutató	41	35	32	33

Forrás:

GVI

2018

A Negyedéves Konjunktúramutató komponensei

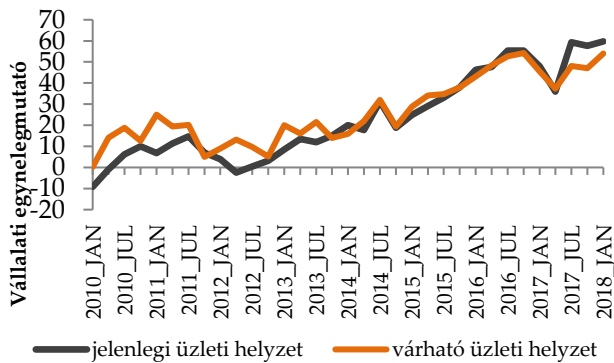
A GVI Negyedéves Konjunktúramutató kiszámításához tíz almutatót alkalmazunk, amelyek a vállalkozások aktuális helyzetértékelése mellett jövőbeli várakozásaikat is figyelembe veszik.

Az előző negyedévhez képest jóval optimistábbak a vállalkozások várakozásai a

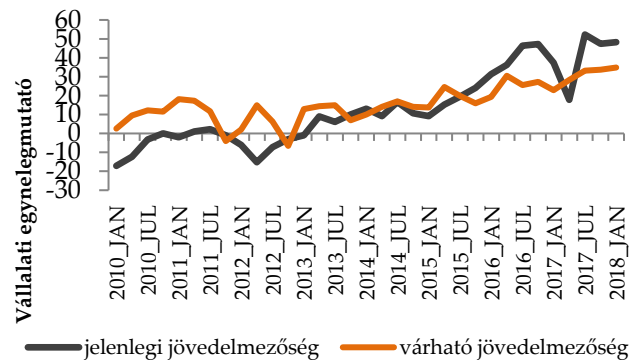
beruházási aktivitással, az üzleti helyzettel és a termelési szinttel kapcsolatban. Az aktuális helyzetértékelés a rendelésállomány és a termelési szint esetében javult 2017 októberéhez képest. A többi almutató értéke nem változott jelentősen az előző negyedévhez képest.

5. ábra: Az üzleti klíma indikátorainak alakulása

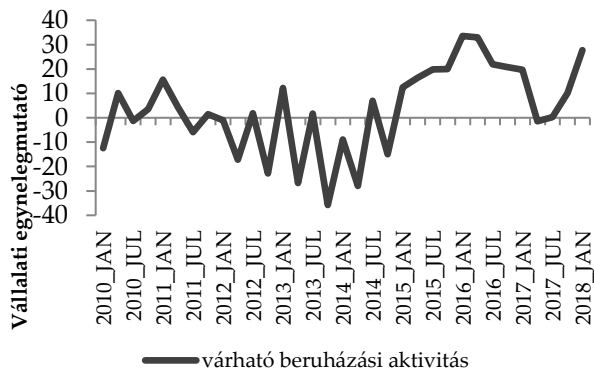
Jelenlegi és várható üzleti helyzet

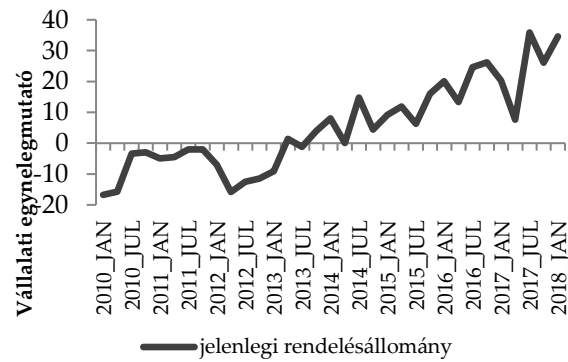
Jelenlegi és várható jövedelmezőségi helyzet

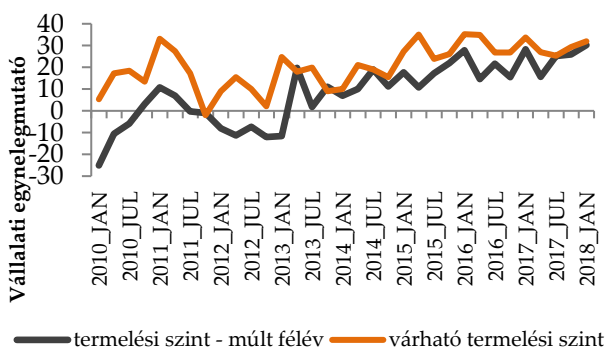
Várható beruházások

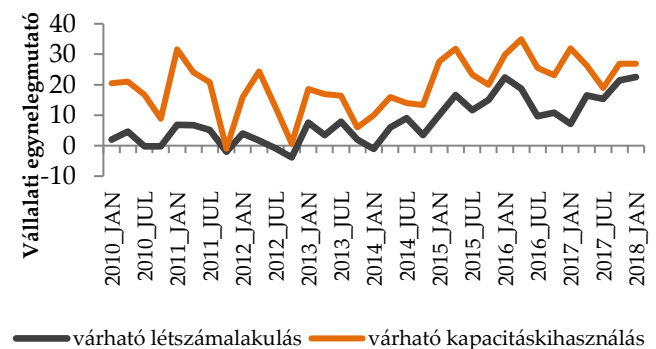
Jelenlegi rendelésállomány

Jelenlegi és várható termelési szint

Várható létszámváltozás és kapacitáskihasználás

Forrás: GVI 2018

Új importvámok az Egyesült Államokban

Az Egyesült Államok elnöke márciusban az acél- és alumíniumimport vámjának kivetését jelentette be. A megfogalmazott cél a kínai export csökkenése és az amerikai acélipar védelme, azonban az intézkedés nagymértékben érintené az USA gazdasági szövetségeseit, többek között az Európai Uniót. Az érintett országok válaszintézkedéseket terveznek, amely kereskedelmi háborúhoz is vezethet.

Március 1-jén Donald Trump bejelentette, hogy 25%-os importvámot vet ki az acél, és 10%-os importvámot az alumíniumbehozatalra. Az antidömping, illetve kiegyenlítő vámok nem példa nélküliek az USA-ban, a jelenlegi esetben a nemzetbiztonsági indok volt rendkívüli, és az intézkedés előrevetíti egy lehetséges kereskedelmi háború kialakulását.

Trump csökkentené az óriási kereskedelmi egyenlőtlenséget az USA és Kína között. Kína külügyminisztere viszont felhívta rá a figyelmet, hogy a protekcionista intézkedések veszélyeztetik a globális kereskedelmet, egy kereskedelmi háború kimenetele pedig minden érintett számára káros lenne. Li Cui, a CCB International közgazdásza szerint az vámok csekély mértékben érintik Kínát, mivel az acél- és alumíniumexport az összes export mindössze 3%-át teszi ki. Az acél tekintetében az USA nem kulcsfontosságú piac, Kínára inkább az alumíniumra kivetett vám lehet nagyobb hatással, amely exportjának 15%-a áramlik az Egyesült Államokba.

Kanadát és Mexikót súlyosabban érintené az új vámok kérdése, mivel előbbi acélexportjának 88, utóbbi 73%-a irányul az amerikai piacra. A két ország

vásazintézkedéseket tervez egy őket is érintő importvám esetén.¹

Jelenleg az acélimport legnagyobb része az Európai Unióból származik. Az EU válaszlépésként a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) keretein belül vitára bocsátaná a kérdést, illetve listát készített az Egyesült Államokból importált jelentősebb árucikkek közül, amely többek között magába foglalja az áfonyát, a Harley Davidson-típusú motorbicikliket, illetve a bourbon whiskey-t. Amennyiben ezekre 25%-os importvámot alkalmaznának, annak értéke összesen 2,8 milliárd euró (3,5 milliárd dollár) lenne. A WTO szabályai erre lehetőséget is biztosítanak, kárpótlandó az elmaradt exportbevételekért. Trump válaszüzenetében az Európából behozott autók megadóztatását helyezte kilátásba.

Az acélipar az Európai Unió stratégiaileg meghatározó iparága, amely hozzájárul a gazdasági növekedéshez és a munkahelyteremtéshez, továbbá az Egyesült Államok az EU számára az acél szempontjából kulcsfontosságú piac, ahova a

---

¹The Economist: The looming global trade war.

Forrás:

<https://www.economist.com/news/briefing/21738392-america-setting-dangerous-new-precedents-it-tries-curb-imports-looming-global-trade>

legtöbb Unión kívüli acélexport áramlik.² Egy 25%-os importvám azt jelentené, hogy az USA piacára történő export csökkenne, ami negatívan érintené az acélipari gyárak, illetve az iparágban dolgozók számát. Egy szélesebb körű kereskedelmi háború azt is kockáztatja, hogy az európai exportőrök más piacokról is kiszorulnak, amennyiben a helyzet eskalálódása a protekcionista intézkedések globális növekedését hozza magával.³

Az Egyesült Államok és az Európai Unió erősen függenek egymástól, ami a kereskedelmet illeti: 2016-ban az USA összes exportjának 18,7%-a az Európai Unióba, míg az EU összes exportjának 20,8%-a az Egyesült Államokba irányult. A gazdasági kapcsolat a külföldi befektetések szempontjából is jelentős: az Unióban megvalósuló összes külföldi befektetés 40%-a amerikai, míg az amerikai befektetések 60%-a európai uniós, ezzel a két gazdasági hatalom egymás legnagyobb külföldi befektetői. Az importvámok nemcsak a kereskedelmet, de a befektetéseket is akadályozzák, hiszen a külföldön működő vállalatok az importtól is függenek.

A WTO XXI. cikkelye alapján egy ország bármilyen vámot kivethet, amennyiben az szükséges az adott ország biztonsági érdekeinek megvédéséhez, még akkor is, ha nincs rá bizonyíték, hogy a vámmal sújtott import dömpingjellegű, vagy valamilyen

módon támogatott. A cikkely alkalmazása lehetőséget nyújt egy nemzetbiztonsági okból fontos iparág védelmére, ugyanakkor nagyon erős eszköz, ezért ritkán alkalmazzák.

A globális kereskedelem növekedéséhez nagyban hozzájárult a külföldi piacokhoz való szabad hozzáférés és a kereskedelmi diszkriminációk eltörlése. Az Economist Intelligence Unit elemzése alapján⁴ az Egyesült Államok fogyasztói járnának a legrosszabbul egy esetleges kereskedelmi háborúban, mivel jelentősen megnövekedne a kínai termékek ára. Ez a fogyasztói árindex eredeti, 2018-as előrejelzéséhez képest 1,5%-kal magasabb inflációját jelentené, és a fogyasztás növekedése is a vártnál alacsonyabban teljesítené. Ezzel szemben a hatás a kínai fogyasztókra enyhébb lenne, mivel néhány luxusmárkát leszámítva az USA nem jelentős importpiaca az országnak, valamint könnyebben található helyettesítő források az érintett termékek pótlására. A kereskedelmi háborúban negatívan érintettek lehetnek a Kínában működő amerikai vállalatok, de a mexikói termelők és fogyasztók, illetve más ázsiai országok termelői is. Alex Capri, a Szingapúri Nemzeti Egyetem adjunktusa szerint az amerikai vállalatok ellátási láncai olyan mértékben integráltak, hogy kevés résztvevő van, akire nem lesz hatással egy lehetséges kereskedelmi háború.

Az USA bizonyos iparágait érintő protekcionista jellegű importvámok nem

---

² Geopolitical Futures: Why the US Can't Afford a Trade War With the EU. Forrás:

<https://geopoliticalfutures.com/us-cant-afford-trade-war-eu/>

³ EUobserver: Trade war feared as EU to retaliate on US steel. Forrás:

<https://euobserver.com/economic/141176><https://euobserver.com/economic/141176>

---

⁴ Growth Crossings: Unintended consequences: The impact of trade wars on consumer markets. Forrás:

<http://growthcrossings.economist.com/article/unintended-consequences-impact-trade-wars-consumer-markets/>

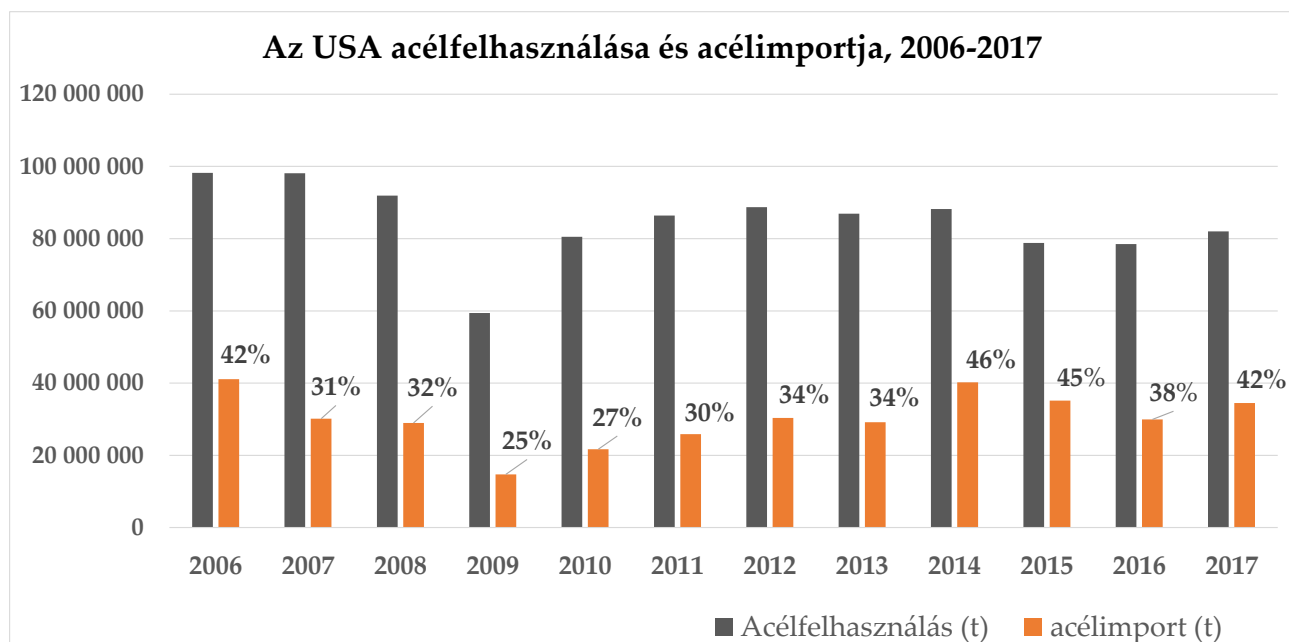
precedens nélküliek: 2002-ben a Bush-kormány alatt az acél behozatalát érintő vám 30%-ra nőtt, ami az acéligényes termékek árának 40%-os emelkedését hozta magával, és 200.000 munkahely megszűnését okozta. Az intézkedés 20 hónap után visszavonásra került. 2017-ben az acélimport 24%-os importvám mellett harmadával csökkent volna, ami rövidtávon 33.000 fémfeldolgozó-ipari munkahelyet hozott volna létre, hosszabb távon viszont 179.000 acélt és alumíniumot felhasználó munkahely szűnt volna meg. Ez összességében nem jelentős mértékű, hiszen csak az elmúlt évben kétfélmillióval nőtt a munkahelyek száma az Egyesült Államokban, a nagyobb veszélyt a helyzet eskalálódásának lehetősége, és egy kereskedelmi háború potenciális kitörése jelenti. A világ acél- és alumíniumiparát túlkínálat jellemzi, és erős a kínai dömping, azonban Penny Pritzker, a Kereskedelmi Minisztérium korábbi vezetője szerint ez a lépés Kína helyett az ország szövetségeseivel szembeni konfrontációt jelentené.⁵ Szerinte az acéliparban dolgozók foglalkoztatottságának megoldása nem a protekcionista intézkedésekben, hanem a szélesebb körű, hatékonyabb munkaerőpiaci programok finanszírozásában, illetve a munkahelyi juttatások növelésében keresendő.

---

⁵ CNBC: Rather than start a trade war, let's help more Americans adapt and thrive, says former Commerce Secretary Penny Pritzker. Forrás: <https://www.cnbc.com/2018/03/08/rather-than-start-a-trade-war-lets-help-more-americans-adapt-commentary.html>

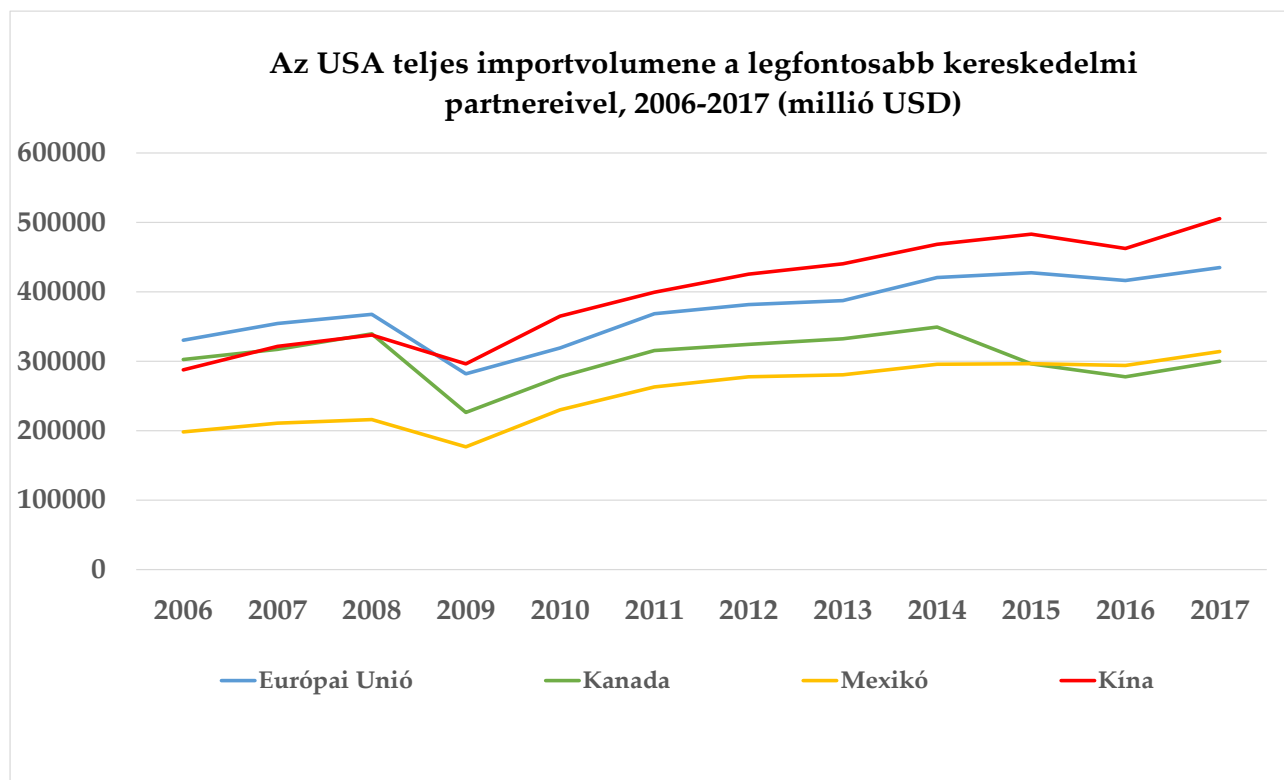

1. ábra: Az USA acélfelhasználása és acélimportja, 2006-2017

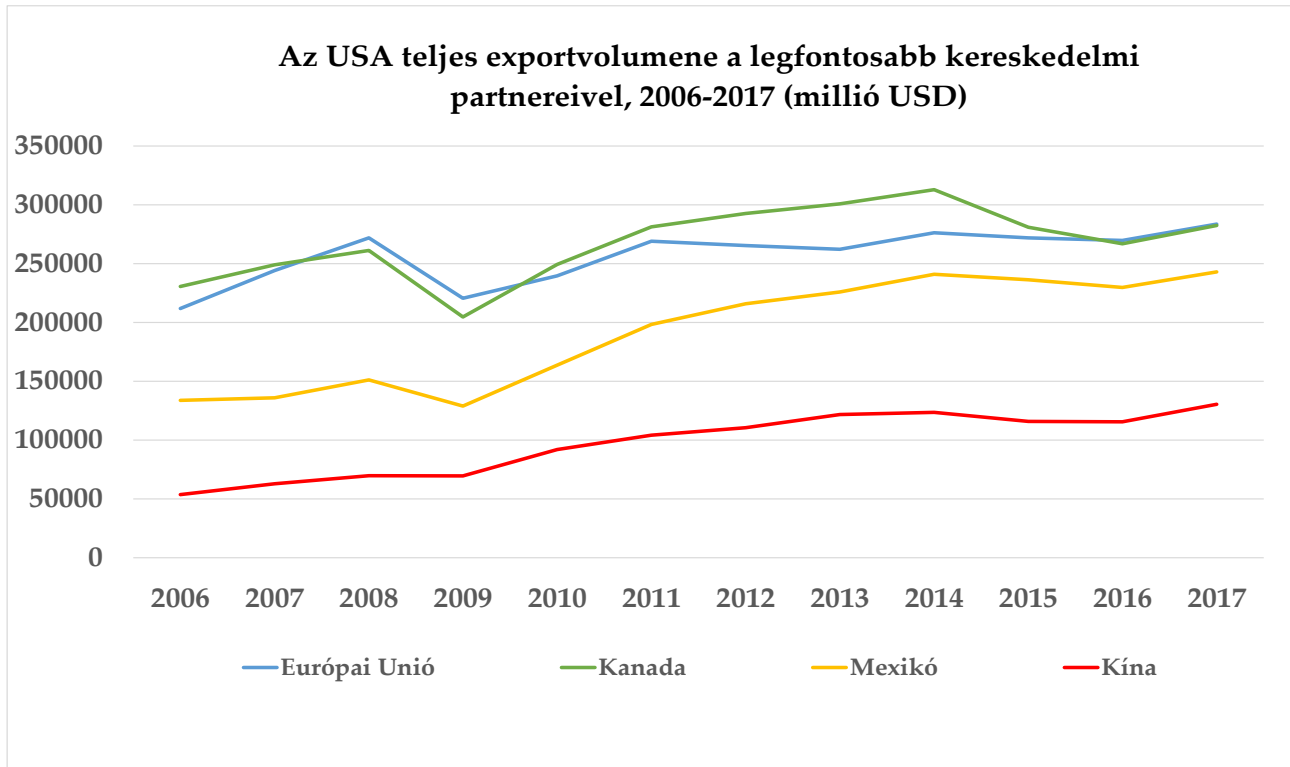
Forrás: www.statista.com, www.census.gov

2. ábra: Az USA teljes importvolumene a legfontosabb kereskedelmi partnereivel, 2006-2017 (millió USD)

Forrás: www.census.gov

3. ábra: Az USA teljes exportvolumene a legfontosabb kereskedelmi partnereivel, 2006-2017 (millió USD)

Forrás: www.census.gov

Nemzetközi tendenciák

A termelési, fogyasztási és foglalkoztatási helyzet alakulása egyes, nemzetközileg fontos gazdaságokban, összehasonlítva a szakértői várakozásokkal és a megelőző időszakokkal

		Vonatkozási időszak	Tényadat	Várakozások	Előző időszak
	Munkanélküliségi ráta	(Már)	5,3%	5,3%	5,4%
Németország	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(Már)	58,2	58,4	60,6
	IFO üzleti bizalmi index ¹	(Már)	114,7	114,7	115,4
Franciaország	INSEE üzleti bizalmi index ²	(Már)	109		110
	Munkanélküliségi ráta	(Már)	4,1%	4,0%	4,1%
USA	CB fogyasztói bizalmi index	(Már)	127,7	131,0	130,8
	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(Már)	55,6	55,7	55,3
Kína	Feldolgozóipari beszerzési menedzserindex	(Már)	51,5	50,5	50,3

¹ <https://www.cesifo-group.de/ifoHome/facts/Survey-Results/Business-Climate/>

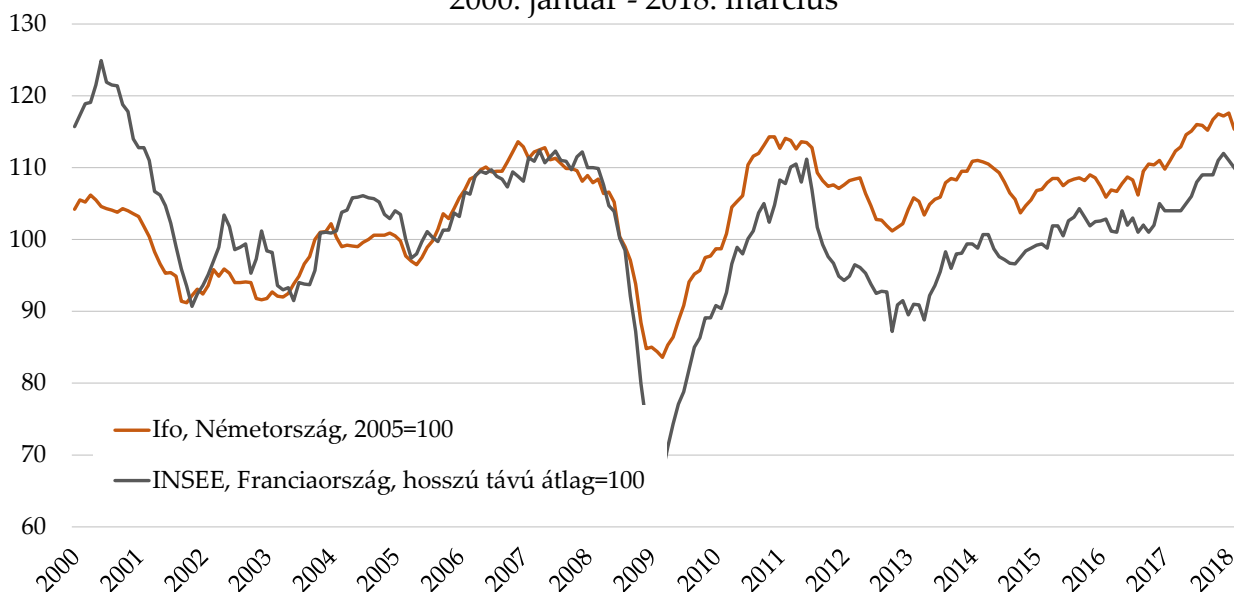
² <http://www.insee.fr/en/themes/indicateur.asp?id=105>

A többi adat forrása: <http://worldeconomiccalendar.com>

A német gazdaság helyzete márciusban enyhén ismét romlott. A munkanélküliek aránya némiképp csökkent. A feldolgozóipari beszerzési menedzserindex (PMI) értéke kis mértékben csökkent az előző hónaphoz képest. Az IFO üzleti bizalmi index értéke a januári rekordmagas értékhez képest a várakozásoknak megfelelően ismét alacsonyabb, mint a megelőző hónapban. A franciaországi INSEE üzleti bizalmi indexe az előző hónapokban mért szinthez képest ismét csökkent. Az Egyesült Államokban a CB fogyasztói bizalmi index értéke a várakozásokhoz képest szintén csökkent. A feldolgozóipari beszerzési menedzserindex némiképp emelkedett februárhoz képest. A munkanélküliek aránya nem változott. A kínai beszerzési index a februári csökkenés után a várakozásokon felül nőtt.

Üzleti bizalmi indexek alakulása hosszú távon

Az üzleti bizalom megítélése Németországban és Franciaországban, az Ifo és az INSEE vállalati konjunktúra-felmérései alapján,
2000. január - 2018. március

Forrás: www.cesifo.de, www.insee.fr

Kapcsolat

Cím: MKIK GVI

1054 Budapest, Szabadság tér 7.

Tel: 235-05-84

e-mail: gvi@gvi.hu

Internet: <http://www.gvi.hu>

Készítette:

Kádár Vanda, gyakornok, MKIK GVI

Nyíró Zsanna, elemző, MKIK GVI

Kompaktor Emília

Publikáció esetén kérjük, hogy elemzésünkre az alábbiak szerint hivatkozzon:

MKIK GVI: Gazdasági Havi Tájékoztató,

2018. március, Budapest,

2017-04-16